

Καισαρική τομή και αυτισμός: υπάρχει συσχέτιση;

Ιωάννα Μ. Βελισσαρίου, MD PhD
Επιμελήτρια Παιδιάτρος Παιδιατρικής Κλινικής Metropolitan
Hospital

- Τα τελευταία χρόνια στη διεθνή βιβλιογραφία, εμφανίζονται πολλαπλές αναφορές συσχέτισης της καισαρικής τομής με αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης αυτισμού ή διαταραχής προσοχής
- Πρόσφατα δημοσιεύτηκε στο JAMA μία μετα-ανάλυση 61 μελετών από 19 χώρες που συμπεριέλαβε 20,6 εκατομμύρια τοκετούς
- Ανέδειξε ότι νεογνά που γεννήθηκαν με καισαρική τομή είχαν 33% μεγαλύτερη πιθανότητα να εκδηλώσουν φάσμα αυτιστικής συμπεριφοράς και 17% μεγαλύτερη πιθανότητα εκδήλωσης διαταραχής προσοχής/υπερκινητικότητας σε σύγκριση με παιδιά που γεννήθηκαν με φυσιολογικό τοκετό
- Τα ποσοστά αυτά παρέμεναν ανεξάρτητα από το αν η καισαρική τομή ήταν προγραμματισμένη ή επείγουσα

- Η καισαρική τομή έχει συσχετιστεί με αυξημένη πιθανότητα εκδήλωσης παχυσαρκίας, άσθματος, ατοπίας και ΣΔ τύπου 1
- Η σχέση της με νευροαναπτυξιακές και ψυχιατρικές διαταραχές δεν έχει ακόμα μελετηθεί επαρκώς
- Η μετα-ανάλυση αυτή επιχειρεί μία συστηματική ανασκόπηση μελετών παρατήρησης ώστε να διευκρινιστεί η σχέση της καισαρικής τομής με μία σειρά από νευροαναπτυξιακές και ψυχιατρικές διαταραχές
- Αρχικά αναλύθηκαν 6953 μελέτες. Από αυτές, 61 μελέτες (n=20.607.935 τοκετοί) πληρούσαν τα κριτήρια συμπερίληψης
- Στις μελέτες αυτές, τα νεογνά παρακολουθήθηκαν για μία δεκαετία και οι διαγνώσεις τέθηκαν με εγκεκριμένα κριτήρια από αναπτυξιολόγους/παιδοψυχιάτρους

Συσχετίσεις Καισαρικής Τομής

- φάσμα αυτισμού: 27 μελέτες (n=59.795)
- ΔΕΠΥ: 13 μελέτες (n=92.718)
- μαθησιακές δυσκολίες: 3 μελέτες (n=485)
- εμφάνιση tics: 3 μελέτες (n=6181)
- διατροφικές διαταραχές: 4 μελέτες (n=4550)
- ιδεοψυχαναγκαστικές διαταραχές : 3 μελέτες (n=7295)
- κατάθλιψη: 5 μελέτες (n=8561)
- ψυχώσεις: 7 μελέτες (n=7195)

Συμπεράσματα

- ▶ Η καισαρική τομή βρέθηκε ότι αυξάνει την πιθανότητα εκδήλωσης φάσματος αυτιστικής συμπεριφοράς κατά 33%
- ▶ Η πιθανότητα εκδήλωσης ΔΕΠΥ αυξάνεται κατά 17%
- ▶ Η πιθανότητα εκδήλωσης μαθησιακών διαταραχών αυξάνεται κατά 13% και η εκδήλωση tics κατά 24%
- ▶ Βρέθηκαν συσχετίσεις και με άλλες νευροαναπτυξιακές και ψυχιατρικές διαταραχές που δεν έφταναν όμως το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας
- ▶ Η συσχέτιση με το φάσμα του αυτισμού και τη ΔΕΠΥ παρέμενε ίδια ανεξάρτητα από το λόγο της καισαρικής τομής και από τον αν έγινε προγραμματισμένα ή επειγόντως ενώ η συσχέτιση με τα tics αφορούσε μόνο επείγουσες περιπτώσεις
- ▶ Οι συσχετίσεις αυτές δεν αποδείχτηκαν στις περιπτώσεις υποβοηθούμενων με εμβρυολογικούς φυσιολογικών τοκετών

Ανάλυση αποτελεσμάτων

- ▶ Η καισαρική τομή προτείνεται όταν υπάρξουν επιπλοκές στον τοκετό. Ως εκ τούτου, δεν αποκλείεται το έμβρυο να έχει ήδη υποστεί βλάβες εγκεφαλικής υποξίας ή άλλες που με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα μέσα δεν είναι ανιχνεύσιμες, οι οποίες αργότερα στη ζωή γίνονται κλινικά έκδηλες ως αυτισμός ή ΔΕΠΥ
- ▶ Επίσης παθήσεις της μητέρας, όπως ΣΔ και υπέρταση συχνά οδηγούν σε καισαρική τομή και μπορεί να έχουν ήδη επηρεάσει την ανάπτυξη του εγκεφάλου του εμβρύου ενδομητρίως
- ▶ Κατά το φυσιολογικό τοκετό, μέρος του μικροβιώματος της μητέρας μεταφέρεται στο έμβρυο και διεγείρει το ανοσοποιητικό του σύστημα. Η διαδικασία αυτή διαταράσσεται στην καισαρική τομή με άγνωστες επιπτώσεις
- ▶ Εικάζεται ότι ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών, μαζί με τη γενετική προδιάθεση για νευροαναπτυξιακές διαταραχές ερμηνεύουν τα ανωτέρω αποτελέσματα

- Συμπερασματικά, είναι λάθος να δαιμονοποιηθεί η χρήση της καισαρικής τομής
- Χρειάζονται περαιτέρω μελέτες για να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα αυτά σε βάθος
- Οι ερευνητές σημειώνουν χαρακτηριστικά ότι συσχέτιση δε σημαίνει πάντα αιτία
- Ωστόσο, θα ήταν σκόπιμο να αποφεύγονται οι προγραμματισμένες καισαρικές τομές χωρίς σαφή ιατρική αιτιολογία καθώς είναι πιθανό αυτό να οδηγεί σε νευροαναπτυξιακές διαταραχές αργότερα που θα μπορούσαν ίσως να είχαν αποφευχθεί

Ευχαριστώ